สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 19 พ.ศ.2569

เวทีสานพลังไทย
รับมือสังคมสูงวัยไปด้วยกัน

จากนโยบายสู่การปฏิบัติ

Smart Aging Society: Together, We can. Policy to Action

กรณีศึกษา : **เทศบาลตำบลแสนสุข** อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

- ขับเคลื่อนพื้นที่ต้นแบบ
- เชื่อมนโยบายสู่การปฏิบัติจริง
- สร้างคุณภาพชีวิตผู้สูงวัยอย่างยั่งยืน

ชุมชนเข้มแข็งดูแลกันได้ • ร่วมกันออกแบบสังคมสูงวัยที่มีคุณค่า

เวทีสานพลังไทย
รับมือสังคมสูงวัย ไปด้วยกัน
Smart Aging Society: Together, We can

แสนสุขโมเดล :
จากธรรมนูญสุขภาพตำบล สู่ระบบรองรับสังคมสูงวัยที่ยั่งยืน

"สุขที่แสนสุข เพื่อทุกวัยไปด้วยกัน"

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

นำเสนอโดย **สิบเอกวรุธฒิพงษ์ ทัดเทียม** รองปลัดเทศบาลตำบลแสนสุข

กรอบคิดการขับเคลื่อน

แสนสุขโมเดลตั้งอยู่บนหลักคิดว่า **ผู้สูงอายุไม่ใช่เพียงผู้รับบริการ หากแต่เป็นพลังสำคัญของการพัฒนาชุมชน** โดยใช้ธรรมนูญสุขภาพตำบลเป็นกลไกเชิงนโยบายในการกำหนดทิศทางและบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคประชาชน เพื่อพัฒนาระบบรองรับสังคมสูงวัยที่เกื้อหนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาวะที่ดี มีความมั่นคง ได้รับการดูแลเมื่อจำเป็น และดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี

1. ปัญหาและความท้าทายในพื้นที่
2. ธรรมนูญสุขภาพตำบล
3. กลไกความร่วมมือแบบบูรณาการ
4. ระบบรองรับสังคมสูงวัยที่ยั่งยืน

- สุขภาพดี
- มั่นคง ปลอดภัย
- มีคุณค่าและศักดิ์ศรี

1 ใน 10 พื้นที่รูปธรรม

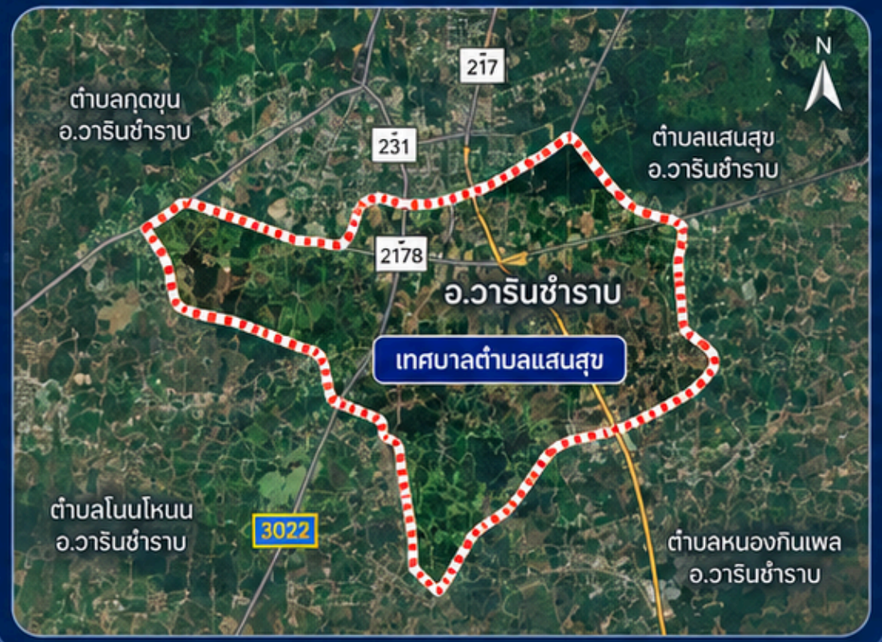
เทศบาลตำบลแสนสุข
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

บริบทพื้นที่และโจทย์เชิงระบบในการรองรับสังคมสูงวัย

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

บริบทพื้นที่รับผิดชอบ

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

พื้นที่รับผิดชอบ
32.45 ตร.กม.

จำนวนหมู่บ้าน
20 หมู่บ้าน

ประชากรทั้งหมด
24,878 คน
(ข้อมูล ณ กันยายน 2569)

ผู้สูงอายุ
4,665 คน
คิดเป็น **18.75%**

แนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุ ในอีก 5 ปีข้างหน้า

เพิ่มขึ้นประมาณ **+0.5%** ต่อปี
ในช่วง 5 ปีข้างหน้า

ความท้าทายเชิงระบบในการรองรับสังคมสูงวัย

สุขภาพและภาวะพึ่งพิง
การดูแลระยะยาวและบริการสุขภาพที่เพียงพอและต่อเนื่อง

สังคม ครอบครัว และความโดดเดี่ยว
การลดความเสี่ยงจากการแยกตัวและเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง

รายได้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย การเดินทาง และสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย และเป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

ข้อค้นพบเชิงระบบ: การรองรับสังคมสูงวัยจำเป็นต้องเปลี่ยนจากการทำงานแบบแยกส่วน ไปสู่การจัดการร่วมของท้องถิ่น ระบบสุขภาพ ชุมชน และครอบครัว

โจทย์สำคัญ: ทำอย่างไรให้ทุกคนในชุมชนเป็นเจ้าของระบบรองรับสังคมสูงวัยร่วมกัน

เวทีสานพลังไทย
THAILAND SOCIAL POWER

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ผลงานเด่นและหัวใจสำคัญของแสนสุขโมเดล
ธรรมนูญสุขภาพ : จากข้อตกลงร่วมสู่การลงมือทำ

เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดอุบลราชธานี

เทศบาลตำบลแสนสุขขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงวัยเป็นกลไกกลางในการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน
มุ่งเชื่อมการดำเนินงานจากกิจกรรมรายโครงการสู่ระบบดูแลผู้สูงอายุที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน

1 สุขภาพกาย-จิต

ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค
คัดกรอง และฟื้นฟูสมรรถภาพ
อย่างต่อเนื่อง

2 สังคมและการเรียนรู้

โรงเรียนผู้สูงอายุ 10 รุ่น
เป็นพื้นที่สร้างการเรียนรู้
ความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม
ทางสังคม

3 เศรษฐกิจและการสร้างคุณค่า

พัฒนาทักษะอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
และการเห็นคุณค่าในตนเอง

4 เทคโนโลยีดิจิทัล

เสริมทักษะการใช้เทคโนโลยี
และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
อย่างเท่าทัน

5 สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

พัฒนาบ้าน ชุมชน และพื้นที่สาธารณะ
ให้เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

บทเรียนสำคัญ : ความสำเร็จของพื้นที่นี้ได้วัดจากจำนวนกิจกรรม แต่จากการเชื่อมกิจกรรมสู่ระบบความร่วมมือที่ดำเนินต่อได้อย่างยั่งยืน

เวทีสานพลังไทย
รับมือสังคมสูงวัย ไปด้วยกัน
Smart Aging Society: Together, We can

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สมัชชาสุขภาพ

จากต่างคนต่างทำ สู่ภาคีร่วมรับผิดชอบ

กลไกการทำงานและรูปธรรมการเปลี่ยนแปลง

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

เทศบาลตำบลแสนสุขทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการประสานหน่วยงาน ทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของชุมชน
เพื่อขับเคลื่อนระบบรองรับสังคมสูงวัยบนเป้าหมายร่วมอย่างเป็นระบบ

บทบาทของกลไกภาคี

1. **เทศบาลตำบลแสนสุข**
   เจ้าภาพเชิงระบบ
   เชื่อมข้อมูล งบประมาณ
   และทรัพยากร
2. **หน่วยงานสาธารณสุข**
   เสริมความรู้
   ส่งเสริมสุขภาพ
   และจัดบริการที่จำเป็น
3. **อสม.และผู้นำชุมชน**
   เข้าถึงครัวเรือน
   เฝ้าระวังปัญหา
   และประสานความช่วยเหลือ
4. **วัด โรงเรียน ชมรมผู้สูงอายุ และภาคประชาชน**
   สร้างพื้นที่เรียนรู้
   ความสัมพันธ์
   และการมีส่วนร่วม

รูปธรรมการเปลี่ยนแปลง

1.
   วิเคราะห์ปัญหา
   และออกแบบเป้าหมายร่วม
2.
   สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน
   และเครือข่ายชุมชน
3.
   พัฒนาแผนงาน
   และระบบความร่วมมือเชิงพื้นที่

บทเรียนสำคัญ : เครือข่ายเป็นจุดเริ่มต้น แต่ความยั่งยืนเกิดจากการร่วมรับผิดชอบบนเป้าหมายร่วม และการพัฒนาระบบข้อมูล–ตัวชี้วัดร่วมกัน

เวทีสานพลังไทย
รับมือสังคมสูงวัย ไปด้วยกัน
Smart Aging Society: Together, We can

สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สมัชชาสุขภาพ

พื้นที่ทำได้หลายอย่าง แต่บางโจทย์ต้องแก้ทั้งระบบ

บทเรียน ข้อจำกัด และการเชื่อมไปสู่นโยบาย

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

ประสบการณ์ของเทศบาลตำบลแสนสุขสะท้อนว่า การรองรับสังคมสูงวัยให้เกิดผลอย่างยั่งยืน ต้องอาศัยทั้งความเป็นเจ้าของร่วมของชุมชน กลไกประสานงานเชิงระบบ และการเชื่อมการดำเนินงานสู่แผนและระบบสนับสนุนที่ต่อเนื่อง

บทเรียนสำคัญจากพื้นที่

1 ประชาชนต้องเป็นเจ้าของร่วม

หากชุมชนไม่เห็นความสำคัญ การดำเนินงานจะขาดพลังและความต่อเนื่อง

2 ต้องมีกลไกเจ้าภาพเชิงระบบ

หน่วยงานหลักต้องสามารถประสานบทบาทภาคี ทรัพยากร และกระบวนการทำงานร่วมกันได้

3 ต้องเชื่อมงานสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น

การบูรณาการเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นและระบบสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง คือฐานของความยั่งยืน

ข้อจำกัดที่พื้นที่ยังเผชิญ

- ข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังไม่เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ
- งบประมาณและบุคลากรยังถูกจัดการแยกตามภารกิจ
- ความต่อเนื่องของงานสะดุดได้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบ

ข้อค้นพบเชิงนโยบาย

> **“พื้นที่ต้องการระบบสนับสนุนมากกว่างบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น”**

เป้าหมายสำคัญคือ ทำให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง และวัดผลสำเร็จต่อคุณภาพชีวิตประชาชนได้จริง

จึงเป็นที่มาของข้อเสนอเชิงนโยบายระดับชาติจากเทศบาลตำบลแสนสุข

เวทีสานพลังไทย
รับมือสังคมสูงวัย ไปด้วยกัน
Smart Aging Society: Together, We can

Smart Aging Society
Together, We can

ข้อเสนอจากแสนสุข สู่อนาคตสังคมสูงวัยไทย

3 ข้อเสนอเชิงนโยบายจากบทเรียนการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ เทศบาลตำบลแสนสุข

1 ยกระดับกลไกเจ้าภาพร่วมระดับพื้นที่

สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแกนเชื่อมระบบสุขภาพ ระบบสังคม และพลังชุมชน ภายใต้บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน

2 บูรณาการงบประมาณ ข้อมูล และบุคลากร

พัฒนาระบบวางแผนร่วม ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และติดตามผลลัพธ์ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3 ขยายผลธรรมนูญสุขภาพรองรับสังคมสูงวัย

ส่งเสริมองค์ความรู้ เครื่องมือวิชาการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่ พร้อมเชื่อมข้อตกลงร่วมของชุมชนสู่แผนพัฒนาท้องถิ่นและนโยบายสาธารณะ

“สังคมสูงวัยไม่ใช่ปัญหาของผู้สูงอายุ แต่เป็นอนาคตของเราทุกคน”

จากสิบพื้นที่รูปธรรม สู่หนึ่งอนาคตร่วมของสังคมสูงวัยไทย

เทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี